

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ Tālrunis 7282865 ♦ Fakss 7242141

L Ē M U M S

Rīgā

2006.gada 4.oktobrī

Nr. 111

(Prot. Nr.57, 4§)

Par tirgus dalībnieku apvienošanas

Lieta Nr.1614/06/06/11

Par SIA „Hansa Pharma” un SIA „Dārza aptieka” ziņojumu par apvienošanas

Konkurences padome 03.07.2006. saņēma ziņojumu par SIA "Hansa Pharma" un SIA "Dārza aptieka" apvienošanas (turpmāk – Ziņojums), SIA „Hansa Pharma” pērkot SIA „Dārza aptieka” aptieku Salaspilī, Lauku ielā 6. Konkurences padome, pamatojoties uz Konkurences likuma 16.panta pirmo daļu, 02.08.2006. sēdē (Prot. Nr.46, 4.§) nolēma par pilna ziņojuma iesniegšanas datumu uzskatīt 03.07.2006.

Konkurences padome 02.08.2006. pieņēma lēmumu (Nr.84, Prot Nr.46, 4.§) uzsākt papildus izpēti lietā Nr.1614/06/06/11 „Par SIA „Hansa Pharma” un SIA „Dārza aptieka” apvienošanas.

SIA "Hansa Pharma" 31.03.1995. ir reģistrēta LR Uzņēmumu reģistrā ar Reģ. Nr.40003252167.

SIA „Dārza aptieka" 08.04.1996. ir reģistrēta LR Uzņēmumu reģistrā ar Reģ. Nr.40003289390.

Izvērtējot Ziņojumā ietvertu un Konkurences padomes rīcībā esošo informāciju, Konkurences padome

konstatēja:

1. SIA "Hansa Pharma" darbības veidi saskaņā ar statūtiem ir farmaceitisko un medicīnisko preču, kosmētikas, tualetes piederumu mazumtirdzniecība, aptiekas, kurās sagatavo un izsniedz zāles, medicīnisko un ortopēdisko preču mazumtirdzniecība. 2001.gadā Tamro Corporation koncerns Latvijā sāka pakalpojumu sniegšanu mazumtirdzniecībā, iegādājoties aptieku SIA “Hansa Pharma” („Ģimenes aptiekas”).

SIA „Hansa Pharma” realizē izšķirošo ietekmi vairākos meitas uzņēmumos: SIA “Evija Liepāja”, SIA “Baltijas aktivitāte”, SIA “Retējs 1”, SIA “Gaisma- Plus”, no 2005.gada SIA „Sirova”, SIA „Jūrmalas aptieka”, SIA „Rozes aptieka”, SIA „Bulduru aptieka 1”, SIA „Aromalātfarm”, SIA „RIELA”, SIA „Brasas aptieka”, no 2006.gada arī SIA „Elta”.

2. SIA „Dārza aptieka” darbība ir saistīta ar farmaceitisko un medicīnisko preču, kosmētikas, tualetes piederumu mazumtirdzniecību.

SIA „Dārza aptieka” ir izsniegta divas aptieku licences Salaspilī. Šīs apvienošanās mērķis ir aptiekas „Dārza aptieka”, kas atrodas Salaspilī, Lauku ielā 6, aktīvu iegūšana.

Saskaņā ar dalībnieku sapulces lēmumu, pēc vienas aptiekas pārdošanas SIA „Dārza aptieka” turpinās komercdarbību aptiekā „Dārza aptieka Dienvidu aptieka”, kas atrodas Salaspilī, Dienvidu ielā 3/1-2.

3. Saskaņā ar 21.06.2006. noslēgto Aptiekas pirkuma līgumu starp SIA “Hansa Pharma” un SIA „Dārza aptieka”, (*).

4. Saskaņā ar Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punktā noteikto: „Tirgus dalībnieku apvienošanās ir: (...) tāds stāvoklis, kad viena vai vairākas fiziskās personas, kurām jau ir izšķiroša ietekme pār vienu vai vairākiem tirgus dalībniekiem, vai viens vai vairāki tirgus dalībnieki iegūst daļu vai visus cita tirgus dalībnieka vai citu tirgus dalībnieku aktīvus vai tiesības tos izmantot, vai tiešu vai netiešu izšķirošu ietekmi pār citu tirgus dalībnieku vai citiem tirgus dalībniekiem”.

Pēc iepriekš minētā pirkuma līguma izpildes SIA “Hansa Pharma” piederēs „Dārza aptieka”, kas atrodas Salaspilī, Lauku ielā 6, (*).

Līdz ar to SIA „Hansa Pharma” un SIA „Dārza aptieka”, kas atrodas Salaspilī, Lauku ielā 6, ir uzskatāmas par apvienošanās dalībniekiem.

5. Konkurences likuma 15.panta otrajā daļā noteikts, ka: „Tirgus dalībnieki, kuri nolēmuši apvienoties kādā no šā panta pirmajā daļā paredzētajiem veidiem, pirms apvienošanās iesniedz Konkurences padomei par to ziņojumu saskaņā ar šā likuma 16.pantu, ja pastāv viens no šādiem nosacījumiem:

1) apvienošanās dalībnieku kopējais apgrozījums iepriekšējā finanšu gadā ir bijis ne mazāks kā 25 miljoni latu;

2) apvienošanā iesaistīto tirgus dalībnieku kopējā tirgus daļa konkrētajā tirgū pārsniedz 40 procentus.”

Apvienošanās dalībnieku kopējo apgrozījumu nosaka saskaņā ar 26.10.2004. Ministru kabineta noteikumu Nr.897 „Kārtība, kādā iesniedzams un izskatāms ziņojums par tirgus dalībnieku apvienošanos” (turpmāk – Ministru kabineta noteikumi Nr.897) IV sadaļu „Apgrozījuma aprēķināšana”.

SIA “Hansa Pharma” neto apgrozījums 2005.gadā bija Ls (*). SIA “Hansa Pharma” konsolidētais apgrozījums kopā ar meitas uzņēmumiem par 2005.gadu bija (*). Savukārt SIA „Dārza aptieka” neto apgrozījums konkrētajā tirdzniecības vietā „Dārza aptieka” 2005.gadā bija LVL (*).

Starp SIA „Hansa Pharma” un SIA „Dārza aptieka” 2005.gadā nav bijuši savstarpēji darījumi. Līdz ar to tiešo apvienošanās dalībnieku apgrozījums 2005.gadā bija LVL (*).

Lai gan tiešo apvienošanās dalībnieku kopējais apgrozījums nesasniedz 25 miljonus latu, Konkurences padome secina, ka saskaņā ar minēto Ministru kabineta noteikumu 9. un 13.punktu, ir jāņem vērā apstākļi, ka SIA “Hansa Pharma” un SIA „Tamro”, izšķirošās ietekmes rezultātā, ietilpst vienā uzņēmumu grupā. Konkurences padome ir konstatējusi, ka SIA “Hansa Pharma” ietilpst vienā grupā ar SIA “Tamro”, ņemot vērā SIA „Hansa Pharma” piederību Tamro Corporation koncernam, jo SIA “Hansa Pharma” atrodas Tamro Corporation izšķirošā ietekmē. SIA “Tamro” pilnībā pieder AS Tamro Corporation. SIA “Hansa Pharma” pieder MediNord Oy, kas ir AS Tamro Corporation piederošs uzņēmums. SIA “Hansa Pharma” saistītais uzņēmums Latvijā, ņemot vērā tā piederību Tamro uzņēmumu grupai, ir arī SIA “Tamro MedLab”.

Līdz ar to, aprēķinot tirgus dalībnieku kopējo apgrozījumu, ir jāņem vērā arī SIA „Tamro” un SIA “Tamro MedLab” apgrozījums. SIA “Tamro” apgrozījums 2005.gadā bija LVL (*), bet SIA “Tamro MedLab” apgrozījums bija LVL (*).

Tādējādi, veicot galīgo kopējā apgrozījuma aprēķināšanu, atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr.897, tas pārsniedz 25 miljonu latu sliekšni. Līdz ar to izpildās Konkurences likuma 15.panta otrās daļas 1.punktā paredzētais kritērijs un SIA „Hansa Pharma” pirms apvienošanās bija pienākums iesniegt Ziņojumu par apvienošanos Konkurences padomē.

6. Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 5.punktu, konkrētās preces tirgus, kurš tiek ietekmēts apvienošanās sakarā, ir zāļu mazumtirdzniecības (aptieku) tirgus.

Saskaņā ar apvienošanās dalībnieku sniegto informāciju SIA “Hansa Pharma” uzskata, ka konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir plašāks nekā Salaspils pilsētas teritorija, jo Konkurences likuma 1.panta 3.punktā iekļautā definīcija neļauj ierobežot konkrēto ģeogrāfisko tirgu kā Salaspils pilsētu sekojošu iemeslu dēļ:

- 1) Salaspils novadā, kas kopš 2004.gada veido vienotu administratīvo teritoriju, ietilpst pilsētas teritorija un lauku teritorija;
- 2) nelielā attāluma un ērtās satiksmes dēļ tiek veicināta diennakts migrācija – liela daļa Salaspils iedzīvotāju katru dienu brauc strādāt uz Rīgu. Liela daļa Salaspils iedzīvotāju darba dienas laikā atrodas Rīgā, tādējādi, viens no galvenajiem priekšnoteikumiem aptiekas izvēlē būs pieejamība tās darba laikā.

Ziņojuma iesniedzējs norāda, ka Konkurences padome jau ir konstatējusi savā 09.12.2002. lēmumā lietā Nr. 539k/02/-6/16 „Par SIA „Latvija Statoil” un SIA „Shell Latvija, SIA” apvienošanās iesniegumu”, ka darba vietas vairumam Latvijas iedzīvotāju ir savas dzīvesvietas administratīvajā teritorijā vai tās apkārtnē, izņēmums ir apdzīvotas vietas, kas koncentrējas ap Rīgu. Ziņojuma iesniedzējs secina, ka lielai daļai Salaspils novada iedzīvotāju ir iespēja un arī motivācija iegādāties zāles arī savā darba vai mācību vietas tuvumā, t.i., Rīgas pilsētas teritorijā.

Līdz ar to Ziņojuma iesniedzējs uzskata, ka konkrētais tirgus lietā ir zāļu mazumtirdzniecības (aptieku) tirgus Salaspils pilsētas teritorija, vienlaicīgi iekļaujot tajā Rīgas pilsētas teritoriju, iespējams arī citas teritorijas.

Konkurences padome ir izvērtējusi minētos argumentus un secina, ka konkrētajā lietā Ziņojuma iesniedzēja atsauce uz lēmumā lietā Nr. 539k/02/-6/16 izdarītajiem secinājumiem ir nepamatota, jo patērētāja paradumi, iegādājoties degvielu un zāles, būtiski atšķiras. Līdz ar to Ziņojumā paziņotā koncentrācija būtu izvērtējama šaurākās robežās, t.i., Salaspils pilsētas teritorijā.

Aptieku skaits noteiktā apdzīvotā vietā ir noteikts saskaņā ar 05.03.2002. Ministru kabineta noteikumiem Nr.102 „Aptieku un aptieku filiāļu izvietojuma kritēriji”, kas nosaka maksimāli pieļaujamo aptieku skaitu apdzīvotajā vietā.

LR Labklājības ministrija, iesniedzot izskatīšanai Ministru kabineta komitejas sēdē minēto noteikumu projektu, pavadvēstulē ir norādījusi, ka: „Ministru kabineta noteikumu mērķis ir noteikt kritērijus aptieku un aptieku filiāļu izvietojumam, lai veicinātu Latvijas zāļu tirgus sakārtošanu un farmaceitiskās aprūpes pieejamības nodrošināšanu arī lauku iedzīvotājiem, veidojot racionālu aptieku izvietojumu visā Latvijas teritorijā.”

Tā kā racionāls aptieku izvietojums paredz aptieku pieejamības nodrošināšanu tieši iedzīvotāju dzīves vietas tuvumā, neņemot vērā daļas iedzīvotāju iespējamo diennakts migrāciju, saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 3.punkta noteikumiem kā ģeogrāfiskais tirgus tiek definēta Salaspils pilsētas teritorija.

7. Pavisam Salaspils pilsētā saskaņā ar LR Veselības ministrijas mājas lapā www.vm.gov.lv esošo informāciju - Licencēto aptieku saraksts uz 02.09.2006. - bija izsniegtas licences sešām vispārēja jeb atvērta tipa aptiekām, no tām neviena nav SIA „Hansa

Pharma" īpašumā esošā vispārēja jeb atvērta tipa aptieka Salaspils pilsētā. Konkurences padome secina, ka minētās apvienošanās sakarā konkurences struktūra konkrētajā tirgū būtiski nemainās, turklāt tirgū ienāks jauns tirgus dalībnieks.

Otras SIA „Dārza aptieka” piederošās aptiekas – „Dienvīdu aptieka” īpašnieks paliks SIA „Dārza aptieka”.

8. (*) Konkurences padome secina, ka SIA „Hansa Pharma” tirgus daļa pēc SIA „Dārza aptieka” aptiekas pievienošanas, kas atrodas Salaspilī, Lauku ielā 6, Salaspils pilsētā pārsniegs 40%, taču, tā kā minētās aptiekas tirgus daļa konkrētajā tirgū jau pirms apvienošanās bija (*)%, tad tirgus struktūra pēc apvienošanās tieši neizmainīsies, mainīsies tikai vienas aptiekas īpašnieks.

Vienlaicīgi šajā lietā tika izvērtēts, kā minētā apvienošanās ietekmēs situāciju zāļu vairumtirdzniecības tirgū, t.i., vai šajā tirgū šīs apvienošanās rezultātā nenostiprināsies dominējošais stāvoklis, vai arī būtiski netiks samazināta konkurence.

Pēc Konkurences padomes iegūtās informācijas gan „Dārza aptieka”, gan „Dienvīdu aptieka” ir iesaistījušās „Tamro aptieku programmā”, kurā iesaistījušās aptiekas ir ieinteresētas iegādāties zāles no SIA „Tamro”. Līdz ar to jau pirms apvienošanās SIA „Dārza aptieka” bija ieinteresēta pirkt zināmu daļu tai nepieciešamo zāļu no SIA „Tamro”. Līdz ar to apvienošanās nerada koncentrācijas palielināšanos vertikālajā zāļu vairumtirdzniecības tirgū.

Saskaņā ar Zāļu valsts aģentūras mājas lapā pieejamo informāciju SIA „Tamro” tirgus daļa zāļu vairumtirdzniecības tirgū 2005.gadā bija 25%, līdz ar to apvienošanās sakarā nav iespējama SIA „Tamro” dominējošā stāvokļa rašanās zāļu vairumtirdzniecības tirgū.

Līdz ar to Konkurences padome secina, ka apvienošanās rezultātā ne zāļu mazumtirdzniecības tirgū, ne zāļu vairumtirdzniecības tirgū nenostiprināsies dominējošais stāvoklis un netiks būtiski samazināta konkurence konkrētajā tirgū.

Ņemot vērā minēto un Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 5.punktu, 15.panta pirmo un otro daļu un 16.panta pirmo daļu, Konkurences padome

nolēma:

atļaut apvienošanos, kas paredzēta SIA „Hansa Pharma” iegūstot SIA „Dārza aptieka” aptiekas, kas atrodas Salaspilī, Lauku ielā 6, aktīvus.

Konkurences padomes lēmumu saskaņā ar Konkurences likuma 8. panta otro daļu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā šī lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Priekšsēdētāja

I. Jaunzeme

(*) – ierobežotas pieejamības informācija